

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Feljelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohányfőzsdékben.

Utazás a polgármesteri szék körül.

Magam is azok közé tartozom, a kik Havranek József polgármestert jó embernek, kedves, szeretetreméltó embernek tartják. Most, mikor a harc hevében erősebb hurok penegnek, mikor a szenvedélyek viharai mind mélyebben kavargják fel a hullámokat, én a magam részéről mindig hangsúlyozni kívánom, hogy Havranek Józsefben annyi szívjószág van, — nem számító jóindulatot, hanem őszinte jóakaratot értek — hogy valóban fáj az ember szíve, mikor tudja, hogy ennek az áldatlan harcnak hullámai az ő lelkét verdesik legkegyetlenebbül. Hetedik éve vagyok városi bizottsági tag. Ez alatt az idő alatt nagyon sokszor érintkeztem Havranek Józseffel s szívesen megvallom bárki előtt is, hogy ugyszólván kivétel nélkül a legnagyobb előzékenységet, lekötelőző udvariasságot tapasztaltam részéről. Ezért a hátát vele szemben mindig érzem, s a magam részéről mint a nyilvánosság egyik organumának hangadója, szívesen közreműködöm azon, hogy a polgármesterválasztás a lehető legsimábban, fájdalom nélkül folyjon le. A szenvedély hangját óvakodva fogom mindenha kerülni s azon leszek, hogy a legszorosabb tárgyilagosság keretében vigyázva elkerüljem a személyi momentumokat, ne érintsek egyebet, csak a mi a közérdek szempontjából szükséges s csak azt, a mivel mint újságíró olvasóközönségemmel szemben tartozom.

Hét év óta inkább csak megfigyelője voltam a város ügyeinek. Nagy szeretettel, meleg érdeklődéssel szemléltem az ügyek folyását, résztvettem minden közgyűlésen, mint újságíró összekötésben állottam a pártok minden árnyalatával, ismertem a külisszatitkokat s ezért akarom jellemezni azt a helyzetet, amely a mostani mozgalmaknak alapját képezi. Azt mondják, hogy az utleírásoknál jó megfigyelő vagyok s az őszinteségem és igazságszeretetem talán képessé tesz itt is arra, hogy hű képet adjak az igazságról. Ismétlem: kerülni fogom a személyi ügyeket s minden tehetségem szerint tárgyilagosa akarok lenni.

Mi az oka annak, hogy a bizottsági tagoknak nagy része Havranek József polgármesterségével mindenáron szakítani akar?

A városházi rendszert mindnyájan ismerjük. Akár kicsit, akár nagyot kérdezzünk azonban meg, egy sincs vele megelégedve, mindenki panaszkodik rá. Sajnos, hogy ez az egész rendszer a képzeltet legszorosabban össze van kötve Havranek József polgármester személyével és egyéniségével. Havranek József maga volt a városház. Nem volt senki a ki az ő tudta nélkül bármit megcsinálhatott volna.

s viszont bármi lett legyen is, semmi sem létesült, ha azt Havranek polgármester nem akarta. Akár közgyűlésen, akár magánaton történt ez, de úgy történt minden, ahogyan Havranek József akarta.

Minek a jele ez? Először is a polgármester zsenialitásának. Hogy nagyvezű, nagytehetség ember, főként pedig, hogy kiváló taktikus. S azt senkinem tagadhatja. De viszont az is következés, hogy aki a vállán ekkora terhet visel, az magával hordja a felelősséget minden sikerét, a szerencse áldásait, de a balsiker nyomán fakadó kellemetlenségek odiumát is.

Hogy városunk az utóbbi évtizedekben modern irányban nem fejlődött, azt mindenki tudja. Épültek kaszárnyáink, egy-két középületünk, a melyek után talán 1/2 percet haszna van a városnak. Viszont azonban megdrágult a piac, súlyosak lettek a lakásviszonyok. Emelkedtek a terheink. Volt és van egypár szerencsétlen vállalkozásunk, a vasút, a sörgyár, a Rózsákert stb., a melyek megemésztették a sok pénzt s az értük adott tőke jóformán kidobott pénz, a mely az eredeti összegben sohase térül vissza. Havranek József kitünő taktikus volt, hogy mindezt a közgyűlés által elfogadtatni tudta. Az ő zsenialitása, pompás, pártját ritkító rábeszélő tehetsége, az emberekkel való kitünő bánásmódja mindig kivitte, hogy az ilyen tervek keresztül menjenek. Nagy ideái azonban — sajnos! — nem voltak. Ehen Gyula, Szombathely polgármestere szintén hatalmas ember volt, az uja köré csavarta ő is a közgyűlést, mindenki úgy táncolt, a hogyan ő akarta, de annak van látszatja, ott tudják, hogy miért szidják a polgármesterüket. Ha nyögnek is a pótdok alatt — úgy mint mi — de büszkén mutathatnak rá, hogy Szombathely modern, gyönyörű város lett, pompás utcarendezésekkel, remek parkokkal, monumentális középületekkel. Nektünk mindebből semmink sincs. Utcánk rendezése legalább száz esztendőre szegyenpirba borítja Fehérvár lakóinak arcát. Parkirásunk úgy szólva semmi — a mi van, azt is Polczner tanácsos egészséges érzékének köszönhetjük. Monumentális épületeink a portengertől — pardon! most a sártól — körültegerezett kaszárnyákban merül ki. A mellett élt az a tudat bennünk, hogy az adósságunk 300 ezer koronáról kerek 3 millióra duzzadt.

Jövedelmező, 10—20¹/₂ tiszta hasznot hajtó vállalatunk egyáltalán nincs. A villanygyárat, gázgyárat elszalasztottuk s most leshetjük a sült galambot. Mikor Rauscher Béla, ez az őznetlen, öneláldozó, a város ügyében fáradoimat ismerni nem tudó altruista, a ki egy-egy jó eszme érdekében képes egész Magyarországot összeutazni

— egy jó tervet készített, a melyért pompás jövedelmünk volna — a pusztába kiáltott, még csak szóba se álltak vele.

Sok hasonló esetet tudnék még elmondani, jellemzésül azonban legyen elég csak ennyi. Mindezt évek óta láttam a többiekkel együtt én is, hallottam a kritikákat, a méltatlankodásokat, legtöbbször a vezető, legekspanáltabb helyzetben levők részéről. Bocssása meg az Isten a bűnüket, ha tudatosan mondatk nem igazat, de azt bátran mondhatom, mert százszor hallottam tőlük, hogy mindenért a polgármestert okozták. Azok is őt okozták, a kik most mellette csinalnak pártot és a békés kiegyezés lehetőségét akadályozzák. Azt mondták, hogy a polgármester a kiinduló pontja mindennek s hirdették, hogy nélküle, vagy vele boldogul, vagy sülyed városunk.

Szerintem Havranek polgármester működésének legélesebb kritikája a mult és a jelen esztendő két nagy ténye volt: a városi párt megalakulása és a szervezési szabályrendelet megalkotása. Az első konstatació volt annak, hogy nincs városi politika, a hatóság nem condoskodott róla, tehát a bizottsági tagoknak kell átvenni a hatóság szerepét és készíteni a városnak programot, a mely irányban a jövőben haladhat, hogy végre-valahára vége szakadjon a folytonos alkalmi haladásnak, a mely csak az utjába esett teendőket veszi észre, de nagy perspektivákat sehol se nyujt.

A szervezési szabályrendelet pedig a városházi rendezelenséget volt hivatva a rend medrébe szorítani. A tisztviselői személyzet körében divó patriarkális szokásokat nem akarjuk most pertraktálni, hiszen a ki azt sem ismeri, az nincs tisztában a helyzet abécéjével sem. A póthitelek tullepése, egész sereg meg nem szavazott hivatalnok alkalmazása, az adóügyek kezelése stb. stb. mind olyan dolgok, hogy a közgyűlés tagjai közt nagyon régóta érik már a kérdés, hogy a városházát teljesen reorganizálni kell.

De ezeknek az elégedetlenségeknek az orvoslását a város közönsége elsősorban a hatóságtól, illetőleg a mi speciális helyzetünkben a hatóság fejtől várta, a ki az egész gépezet kormányzását közel 30 év óta majdnem egyedül tartotta a kezében.

Igy háramlott vissza az elégedetlenség a polgármester hivatali működésére. Ezért kénytelenek még azok is, a kik Havranek polgármester személye iránt szympatiával viseltetni — a jeien esetben a város érdekét keresni.

Bilkei Ferenc.

Mai lapunk 4 oldal.

UJDONSÁGOK

A Szekesfehervári Belvárosi Kath. Kör
1908. március hó 2-án, hétfőn a szent István-teremben táncfal egybekötött Tea-estélyt rendez. Az estély este 8 órakor szavalat, zene és ének-számokból álló hangversennyel kezdődik, melynek műsora lapunk jövő számában fog közzététetni s a belépőjegyek hátlapjára nyomtatni. Belépőjegyek ára: Főpáholy 8 korona, oldalpáholy 5 korona, személyjegy (ülől hely) 2 korona 40 fill., melynek árában a hangverseny után felszolgáltatandó vegyes felvágott és tea ára is bennfoglalatik. Jegyek előre válthatók a Belvárosi Kath. Kör helyiségében.

Pösch ur perel. Azt hittük, hogy végleg megszabadultunk tőle s ime balsor-sunk ismét élénk hozta azt az embert, a kitől nem várunk semmi jót. A királyi törvénytérvekhez ma érkeztek meg Pösch Emil ur periratai 1334/908. szám alatt, a melyben a néhai báró nem kevesebb, mint négy millió-hétszáztal ezer korona kártérítési összeget követel óskoronázó városunkon. Hisszük és valljuk, hogy Pösch ur nem nyeri meg ezt a pert, de egyáltalán nincs kizárva, hogy a perköltségeket velünk fogják kifizettetni, mivel Pösch uron ugyan-csak hiába követelnének bármiféle költséget.

Rainprecht Antal elítélték. Tudva-levő, hogy Klauz György dr. kanonok pert indított. Rainprecht Antal, veszprémi püspöki jószágkormányzó ellen azért, a miért az őt hamis esküvéssel vádolta. A veszprémi kir. törvénytérvek elítélte már Rainprechtet becsületértésért címén, aki az ítélet megsemmisítéséért, viszont vádlója a büntetés súlyosbításáért felebezelt. A tárgyalás tegnap folyt le a győri kir. tábla előtt, amely az ítéletet megváltoztatva Rainprechtet nem becsületértésért, hanem rá-galmazásért ítélte el 100 kor. fő- és 100 kor. mellékbüntetésre. A bíróság alkalmazta a 92-dik §-t, s csak ez mentette meg Rainprechtet attól, hogy elzárásra ítéljék.

Babonaság a szalonban.

A főgimnázium sorozatos előadásán előadta: **Köth Cyprán dr.**
A XIX. század szellemi hagyatékának két feltűnő és e század szellemének teljesen megfelelő ismertetőjeve van: az ujdonság beteges hajhászása és a rendkívülinek keresése, kutatása. Sehol, semmilyen nem elégszik meg e kor a hagyományossal, azt amit kapott, azt maga találta vagy feldöztötte fel, folyton változtatja, cseréli, javítja, módokat keres, amelyek őt jobban kielégítsék. A dolog természete hozza magával, hogy így minden újítás még feltűnőbb, természet-ellenesebb, még csodálatosabb lesz az előzőnél. Így magyarázhatók meg, a ma már kaméleonná lett, színét minden pillanatban változtató divat különben érthetetlen izléstelenségei, a teljesen elvadult, barbárzékkekre számító szórakozások, a művészetek igazán nevelésös tevédesei, ane-lynek a színezésben, styllben, építészetben, leírás-ban, költeményekben, zenében nap-nap után igazolják, hogy egy exaltált, beteges túrekvésnek az eredményei, amelyeknek fenntartója a reklám, éltezője az emberek ujdonságkeresete.
Modernistáink a szinpadok kiválóágát már nem a szerint számítják, hogy azok hány jó darabot hoznak színre, hanem csak az iránt érdeklődnek, mennyi a premierék száma s ez a szó már nem is első, hanem egyetlen egy, foly-ton ismerősdő, unalomig agyongyörgőt előadást jelent. S maguk az egyszerű emberek is, akiknek paját kezük munkájával kell mindennapi kenye-

Sorozatos előadások a főgimnáziumban.
A ciszterci rendi szekesfehervári főgimnázium tanár-testülete sorozatos ismeretterjesztő előadásokat rendez. A harmadik előadást az intézet diszter-mében február 23-án Erdőssy Bódog tartja ily címen: Beszélgetés az elektromosságrol. 1. Kez-dete d. u. fel 6 órakor. Meghívó és belépőjegy nincs.

Reichardt dr. síremlékére Szuboric Jenő
apákánonok: ur 20. koronát, özv. Kanel Hugoné-urhölgy 5 koronát volt szíves beküldeni lapunk szerkesztőségébe.

Az eddigi gyűjtés eredménye 114 kor.
Villamos historia. Villamos társulatunk csak nem akar belejönni a rendszer kérékvágásba. Legujabban az a baj, hogy a villamos áram nagyon erős. Ez persze inkább csak neki baj, az erős áram megrongálta lámpák pótása az ő nyakába várródik. A magán fogyasztóknak saját költségükön kell kicseréltetni az elromlott lám-pákat. Az áram rendellen vezetése miatt a városi tanács háromszor 40 korona pénzbüntetés szabott a társulatra. Erdőssy Bódog a társulat ellenőrzé-sével megbízott tanár a büntetés elengedését javasolja, nem látván elég okot a büntetés fog-naosztására.

Gyászrovat. Özv. Kunze Irigyessné, szül. Rötting Eliza uróné folyó hó 17-én Budajkon el-hunyt. Temetése 19-én d. e. 11 órakor volt nagy részvétellel.

Vértessaljai Vértessy György kir. tanácsos, Fejérvármegye törvényhatóság bizottságának tagja síb., folyó hó 13-án életének 84-ik évében el-hunyt. Temetése folyó hó 21-én délután fél 4 órakor lesz Mórton.

Tiltakozó gyűlés. A következő meghívót kaptuk: Az egyenes adók reformjára vonatkozó, az országgyűléshez beterjesztett törvényjavaslatok kinos feltűnést keltettek szerre az országban, de különösen a javaslatokkal legjobban érdekeltek kereskedők és iparosok körében. Kereskedőink és iparosaink köréből felhangzott kívánalmak vezet-tek bennünket arra, hogy az új egyenes adó-javaslatok rendelkezéseinek megismertetése a ke-reskedők és iparosokrá rendkívül hátrányos ren-delkezései ellen állásfoglalásra tiltakozó gyűlésre hívjuk össze városunk kereskedőit és iparosait. Tiltakozó gyűlésünk 1908. évi február hó 23-ik napján délelőtt 11 órakor tartjuk meg Szekes-fehervár a városház nagytermében, amelyre az érdekeltek kereskedőket és iparosokat s az ügy-iránt érdeklődőket ezennel meghívjuk s a közös-

rület megkeresniök, ott vannak ebben, a feltű-nésre vagyó, a rendkívüli hajhászó forgatagban és ha mással nem, ügyellenkedéseikkel, eddig soha nem látott okvetetlenkedéstükkel iparkodniák a közgyűlmel magukra irányítani. Gondoljunk csak az anonccok ezreire, a reklámozás millió és millió csinnyjára-bírjára, amelyek a még-soha nem létezett, „épen most érkezett”, „hallatlan-ocasio”, „ingyen adunk mindenkinek” jelszavak hangoztatásával csapnak vásári lármát, févcszik meg a könnyen hívó közönséget, avagy gondoljunk a londoni, párizsi borbélyversenyekre, ame-lyeknek, ami a legcsodálatosabb, a XIX. század nem egy bájuszos, szakállas embere adta át tör-kát kísérleti anyagul.

Sajnos, ez a szellem nem elégedett meg azzal, hogy a kenyerét kereső embert hatalmába kerítette, betolakodott a vallás szentebb berkeibe is, megátadta őt is a réggt, a hagyományosai, új, eddig járatlan utakon kereste a természet-feletti vonatkozásokat, felelesztette, új alakba öltöztette azt, ami ellen világi és egyházi hatalom küzdött századokon keresztül. Újabb megterem-tette, vallása tette a babonát. Ugy van, a baboná korunknak egyik legelterjedtebb vallása, amelynek megvannak a maga papjai és papnői, megvannak a történelmi októató és jövendölési könyvei, vannak templomai, amelyek összejöve-teicin a két világ, természetes és természetfeletti egymással összekötésbe, kölcsönös vonatko-zásba lépnek. S korunk kapott e valláson. Tet-zettek neki e vallás papjainak és papnőinek tanításai; történetében, a szellemidézések leírásá-

ban valami újat látott és olvasott, okulásai, mint mentődeszka ragadták ki őt a materializmus gyűlölt karjából, jövendölésier felaladozott min-dent, letent, lelki nyugalmat, pénzt, vagyonit, gaz-dagságot, templomainak mystikus fénye, az ott hallott érthetetlen igék meg épen elvaraszolták őt. Így került vissza a XVIII. század kitagadott gyermeke, mint rendkívüli, mint csodás, előbbi örökébe csak fel kellett öltöztetni, ki kellett mosdatni s nyitva állott számára az ut a leg-magásabb körök szalonjaig.

Uj ifjúsági kör. Sárszentmihályon Székely Gyula helyi kaptán buzdítóddása folytán új kath. ifjúsági kör alakult. Az egyesület védnöke Zichy Rafael gróf, elnöke Székely Gyula.

Rendkívüli közgyűlés a városnál. Az új szervezési szabályrendelet, a mely a városház életében akar új rendet létrehozni, ma került rendkívüli közgyűlésen tárgyalás alá. A közgyűlést Havranek József kir. tanácsos polgármester vezette Széchenyi Viktor gróf városnok főispánja helyett, a ki jelenleg Volocóban üdül. Az első tárgy a polgári iskola, illetőleg felsőbb leányiskola lapunkban már ismertett állámsegélye volt, a melyre Saára Gyula dr. hívta fel a hatóság fig-yelmét. A közgyűlés határozatilag kimondotta, hogy az állámsegélyért felir a pénzügyminiszterhez. Ezután a rendkívüli közgyűlés főtárgya: a szer-vezési szabályrendelet került napirendre. Felol-vásták a szervező bizottságnak Saára Gyula dr. által beterjesztett s lapunkban egész terjedelmé-ben leközlöt jelentését. Saára Gyula dr. a bizott-sági tagok lelkes éjzenzése mellett lelkes beszéd-ben ajánlotta az átdolgozott szabályrendelet a közgyűlés figyelmébe s azon reményét fejezte ki, hogy az új keretben a tisztviselők a legnémesebb ambicióval fogják teljesíteni a város iránt való köteleességeiket. A közgyűlés tagjai lelkes óváció-ban részesítették Saára Gyula dr. népszerű szem-élyét, kimutatván iránta való lelkesedésüket, valamint mélyen érzett haláljukat is. Mert hiszen Saára Gyula dr. a múlt év óta legalább 50 ülés-en tárgyalta a kiküldött bizottsággal a szabály-rendeletet, nem ismerv sem fáradságot, sem ál-dozatot a város jól felgott érdekében. Ezután 10 óra tájban megkezdte a közgyűlés a sza-bályrendelet részletes tárgyalását. A köz-gyűlés tárgyalás alá vette a szabályrendelet egyes paragrafusait s délelött, majd délután a megfelelő módosításokkal, itt-ott zájsoőbb-csenedesebb viták keretében folytatta a tárgyalást. Lapunk zártakor a tárgyalás még folyik.

Az Egyházmegyei könyvnyomdában egy jó hazból való fiú — aki lehetőleg két közep-osztályt végzett — tanulóinak felvétetik.

Há valamit szeretünk, akkor azt meg is becsüljük. Korunk, úgy látszik szereti a babonát, mert nagyon is sokra becsül azt, neki tud meg-len-ni nélküle. Bárhová forduljunk, akármit csinál-junk, találkoznak vele. Nincs az az életkérdés, nincs az a baj, nincs az az öröm, amelyben ne használniók tanácsát, el ne fogadniók vigasztalását, meg ne hívniók őt, mint jó barátot örömeink megosztására. Mint elődsi kuszónóvénya fonja körül az élet összes viszonyait, elkísérve az em-bert a bölcsőtől a sírig.

Erdemes lesz kissé közelebből megismerni ezt a jó házi barátot, figyelemmel kísérni szavait, mozdulatait, információkat szerzeni származásáról, viselt dolgairól, szóval kiismerni őt, mint azokat, a kiket megültselünk bizalmunkkal. A modern szalon az ő kedves tartozkodási helye, az itt levő vigadó vagy unatkozó, tancólo, vacsoráló, sem-miségeket csevegő tömeg az ő bizalmas köre; az őt órai teák, a journalak, a hol őt legjobban ünnepelek, itt hallgassuk meg őt, hogy megis-merhesseük.

A helybéli Izs. betegsegelyző egylet javára február 29-én a Magyar Király szálloda terméiben hangversenyyel egybekötött táncestélyt rendeznek, melyen Szamosi, Elza; a hírneves énekművészné is közreműködik.

Házvétel. A Bástya-utca 3. sz. (Pillai-féle) házat Papp Károly selyemfestő 60.000 koronáért megvette.

Felfüggesztett jegyző. Varga Géza hercegfalvai jegyzőt hivatali mulasztások miatt az alispán felfüggesztette állásától.

Meghívó. A székesfehérvári mozdonyvezetői kar a „Mozdonyvezető-otthon” alap javára 1908. március 2-án (hushagyó hétfőn) a Magyar Király szálloda összes terméiben zártkörű táncmulatságot rendez. Kezdeté este fél 8 óraker.

Melyreigazítás. Az Iparos-kör 1908. március 1-én tartandó házi estélyére szóló meghívóban tévedés történt, amennyiben belépti díjat csak a férfiak fizetnek.

Hirtelen halál. Kohári Gábor 57 éves mohai molnársegéd napi foglalkozásában hirtelen összeesett s egy jajszó nélkül meghalt. A községi orvos halála okául szívizérlődést állapított meg. A szerencsétlen véget ért ember csak nem régen került ki a helybéli Szent György kórházból, de olyan gyenge, alig lézengő volt, hogy gazdája is csupán szánalomból alkalmazta.

Jó házikoszt kapható Megyeháztér 13. sz. alatt.

— Országos jubileum zarandókat Lourdesba. Boldogságos Szűz Mária megjelenésének 50 évfordulója alkalmából méltóságos és főtisztelendő dr. Prohászka Ottokár megyés püspök ur védnöksége és nagyságos főtisztelendő dr. Giesswein Sándor ur, biersi apát, kanonok, országgyűlési képviselő és a Szent-István-Társulat alelnöke vezéréle mellett vezetik: főt. Kompanek József esperes-plebános, főt. Fehér Ferenc és főt. Pásztiörek Jozsef plebános urak. Indulás. 1908. márc. hó-án; A utirány: Budapest—Fiume—Budapest; III. osztály 205 korona, II. osztály 395 korona, I. osztály 500 korona, amely összegben 8 napi szállaloni ellátás is befoglalatik és pedig Lourdes 4 nap, Padual 1 nap Milano 1 nap, Marseille 1 nap, Genua 1 nap, B) Utirány: Ugy mint fent Lourdesig, vissza Genova—Pisa—Róma—Loretto—Fiume—Budapest. III. osztály 250 kor.; II. osztály 450 kor.; I. oszt. 560 korona, amely összegben 11 napi ellátás is befoglalatik és pedig Milano, Marseille, Genova 1—1 nap. Lourdes 4 nap. Róma 4 nap. Részletes programok a következő helyeken kaphatók: Főtisztelendő Fehér Ferenc plebános Ebed (Esztergommegye), Magyar utazási Vállalat r. t. Budapest, IV. Eszki út 3 szám.

Régi mőndás, a melyet Braut Sebestyén büvész-mesternék tulajdonít a mende-mőnda: A világ csaldódi akar, tehát csak csaldódjék. Ugy látszik a mester saját megnyugtására találta ki, de mindegy akárhogyan jutott is hozzá; kitőnően kifejezte vele azt a viszonyt, a mely a babonát, ezt a jó barátot a világ nyakába űltette. Még csak azt sem mondhatjuk, hogy toladokodt volna, hisz a világ maga kívánta, maga akarta, görcsősen ragaszkodott hozzá; lopva rejlgette, majd meg fennem dicsekedett vele, oltárokat, ezeken bálványokat emelt számára, csak azért, mert csaldódi akart. A babona tehát az ember műve, egy idős az emberiséggel; története van, mint az embernek, s minthogy az ember csaldódi akar, ez nem lehet más, mint az általános emberi tévedések története. Babona és varázslat az emberi elme tulajdonságai a vallás és a tudomány terén, egyezzünk meg tehát abban, hogy babona minden olyan nézet, melynek vagy nincs meg a jogosultsága bizonyos vallásban, vagy a mely ellentétben áll bizonyos korszaknak tudományos természetfelfogásával. Az így meghatározott babona minden bizonnyal egy csaldólatos jelenség. Csak kissé kell eltőlnőnk nézőpontunkat és teljes jogkalmé nemcsak a vademberek vallását, hanem sok felsőbbrendő vallást is legalább részben babonának nevezhetünk. Ha ugyanis korunknak legfelvilágosodottabb vallások nézetéből és tudományos természetfelfogásából kiindulva vizsgáljuk, hogy miként jutott az emberi nem fokról-fokra ez aránylag tökéletes felfogáshoz; azt látjuk, hogy különböző időkben, különböző népeknél egészen eltérő nézetek voltak az uralkodók. Minthogy azokat túlhaladott állás-

A rabsegelyző egylet közgyűlése. A rabsegelyző egylet e hó 14-én tartotta közgyűlését Daróczy István kir. törvényszéki elnök elnökletével. Az elnöki és titkári jelentés tudomásul vétele után a választások ejtettek meg. A választmány új tagjai lettek dr. Schlamadinger Jenőné. Számvizsgálókka pedig Kovács A. Sándor, Kovács Károly és Seidel János. Az egyesület a múlt évben 528 korona segélyt osztott ki.

A tudobaj minden

eseteiben a SCOTT-féle Emulsió azonnal használandó. A SCOTT-féle Emulsió nemcsak a beteg testrészeket gyógyítja, hanem egészséget és erőt kölcsönöz az egész szervezetnek. A

Scott-féle Emulsió

specifikus megbizható szer mindennemű tődobaj ellen és nemcsak biztos szer, hanem a legolcsóbb is. Nagy fokú gyógyító- és táp-ereje annak tulajdonítható, hogy előállításához a legfinomabb, legtisztább és leghatásosabb anyagokat, melyek egyáltalán beszerezhetők, veszik, továbbá azon tulajdonságának, hogy az eredeti felülmulhatalan SCOTT-féle előállítási mód folytán nemcsak ízlehet, hanem rendkívül könnyen emészthető is.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle madárca nélküli jegyzőnek kell figyelembe venni.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógyszerárban.

— Értesítés. A Vasutas Szövetség által rendezendő szabat előadások 1908. évi február 23-án d. u. 4 óraker folytatódának a városháza nagytermében, mely alkalommal Herczeg Antal ur „Nevelés a családban és az iskolában” címen fog előadást tartani. A Vasutas Szövetség.

— Tea-estély. A magyarországi munkások rokktant és nyugdíj-egyletének helyi főképzőztára f. évi március hó 8-án Laczkovits Béla budai-uti vendéglőjében felolvasással és tréfas szórakozással egybekötött családis jellegű tea-estélyt rendez, melyre a t. tagtársakat s az egyesületünk iránt érdeklődőket tisztelettel meghívja a rendezőség.

A Kereskedelmi Bank igazgatósága három évi koronát volt szives adományozni egyesületünk özvegy- és árvaalapja javára, melyért ez uton is hálás köszönetet nyilvánítja az elnökség.

pontnak tekintjük, jogunkban áll öket tévedésnek jelmezni, a melyeken az emberi nem az idők folyamán keresztül dolgozta magát. Így lesz babona mindaból, a mi a dolgról alkotott felfogásunkkal egybe nem vá.

Mondanom sem kell, hogy ebben a formájában a babona csak elmélet, tetet kell tehát öltenie, ha a világban szerepelni akar. Ez a megtestesült babona a varázslat. A kettő egymást kiegészíti. A babona elmélet, a varázslat gyakorlat. A varázslat a babonából ered, ugyanugy, miként valamely imádás, istentisztelet egész természet-szerűen az istenségről alkotott bizonyos képzetekből származik; vagy miként a természeti erők gyakorlati alkalmazása követi megismerésüket.

Ha elhiszünk, hogy vannak rossz szellemek, démonok, melyek segélyét az ember megvásárolhatja, vagy erőszakkal megszerezheti s hogy ezek segélyével elérhetünk olyasmit, a mi más uton el nem érhető, akkor adott esetben természetesen megkíséréljük, hogy magunknak ezt a segítséget megszerezzük. Minden erre irányuló cselekedet pedig varázslat. Ha elhiszi valaki, hogy a rossz szellemek ártalmára lehetnek, ügyekéznél fog ez bizonyos eszközökkel megakadályozni s ez ismét varázslat. Ha elhiszi az ember, hogy mindaz, ami a világon történik, a csillagok járásától s egymáshoz való helyzetétől függ, érhető dolog, hogy az ember sorsát a csillagoknak az ő születése pillanatában való állásából meghatározza, ez pedig nem más, mint varázsmesterség. Szóval, minden cselekedet, mely a babonából veszi eredetét, varázslat.

(Folyt. köv.)

— Szabályrendelet az automblokkokról. Zavaros Aladár városunk ágilis rendőrfőkapitánya óriási mérvű elfogaltsága mellett is talál időt arra, hogy a közszükségletet pótló szabályrendeleten dolgozzék. Szomorú valóság, hogy az utcán pergő forgóberregő kerékpárok, motorok, automblokk nemcsak a közlekedést akadályozzák, de egyébként is veszélyes felforgatói az utcai békének és nyugalomnak, sőt a közbiztonságnak is. Ezeknek a veszedelem szerszámoknak megrendszabályozására dolgoz ki most szabályrendeletet Zavaros rendőrfőkapitány. Kísérje siker működtetését.

— A tanköteles siketnémák összehívása. A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter leiratot intézett a városi iskolásokhoz a tanköteles siketnémák összehívását illetően. A rendőrség felhívja a tanköteles siketnémák hozzátartozóit, hogy nyolc napon belül jelentkezzenek az illető kerületi rendőrfőbiztosnál.

— Mozgófényképek. Az Otthon kávéházban levő „mozi” szenzációs új műsora a következő: 1. Bucsu a falun. 2. Szegény öregék. 3. Győztes akarata ellenére. 4. A kis halász leány. (Tragédia). 5. Automobil verseny Barthéban. (Szenzációs kép.) 6. Tolvajnak tartott falánk. 7. Póru jár tolvaj. (Humoros.) 8. A boszorkány csókja. (Gyönyörű színes kép.)

— Szerencsétlenség. Múlt kedden a pettendpusztai gyermekeket hazafelé menvén a kápolnánélyti iskolából, egyik közülök, névszerint Kovács Pista felkapaszkodott egy szénnel terhelt kocsi saráglájába. A lovak hirtelen megrántották a kocsi s a kis fiu hanyat leest a saráglájából. Nem volt ideje felugrani, mert egy üres urasági fogat odaréve, keresztül ment rajta. A kerekek átmentek fejn, úgy hogy azt teljesen összezsuzták. Egyetlen foga maradt helyén a boldogtalan kis fiúnak, kit az urasági kocsi, azonnal bevitt Kápolnánélykére az orvoshoz. Elettben maradásához nincs remény.

Jó karban levő zongora jutányos áron eladó Budai-ut 16.

— Tolvaj kocsis. Kis Sándor, Orbán Otárné Barácskához tartozó gellértpusztai lakos kocsisa kilépett gazdája szolgálatából. De hogy ez a kilépés nem nyomtalanul történt, bizonyítja, hogy egy lópókrocot s egyéb tárgyakat is vitt magával gazdája tulajdonából. A tárgyakat potom áron Nagy Ferenc barácskai lakosnak adta el. Mindkét ludas bíró elbánás alá kerül.

— A bűn útján. Az ébőség és nyomor kergette a bűnre Vas György budapesti inast. Nagy nyomorban sinylett a fiu, alig volt betevő falata. Mit volt mit tennie hát, úgy szerzett magának, ahogy tudott. Lerándult volt gazdájához, Pátróvcis Ferenc pusztázatosan földbirtochoshoz s a 16-ára virradó éjjelen betört kastélyába s amit talált, mindent magához vett. Ruhaneműeket, vadászfegyvert és mérnöki rajzszerket emelt el a kastélyból. Szíve az éléskamra felé is vonzotta, azonban az ablakon levő vasrács utját állotta az ujabb bűn elkövetésében. A csendőrök letartóztatták az ifju betörőt.

— Öngyilkos asszony. Kremkó Erzsébet 18 éves asszony, Siba Pál nagyperkatali földműves felesége, erőszakos uton dobta el magát az életet; vasárnap délután felakasztotta magát. A szerencsétlen véget éit asszony boldogtalan házasságban élt. férjével, nem értették meg egymást, az asszony mindinkább többet szenvedett férje mellett s mindinkább átkozta a sorsot, mely férjével őt összehozta. Mikor hozzátartozói észrevették a szerencsétlen tettet, már nem volt segítség.

Szerkesztői üzenetek.

H. G. Helyben. A Székesfehérvári Hirdapancs abban tényleg igazai van, hogy a zsidó tanárnak vallásellenes kiszólása nem a helybéli főreálisiskolában, hanem azon kívül történt, de téved abban, mintia a fiatal ember hozzátartozóinak jóakaratu mentegésel a dolgot meg nem történteitől tehetnek. Hiszen a fiu a dolgot két protestáns tanárnak mondotta el s a mint halljuk, az ügy iránt érdeklődő hivatalos egyén előtt is megörösítette a tény valóságát. A lagadás itt algha segí, hisz Husz Ábrahám... Hátra volna még a Rőtschöldnek menesztendő távirat; de ennek eredménye is kétséges.

SZÍNHÁZ.

Kedd, febr. 18.
Az ember tragédiája. Fái Szerena, a Nemzeti Színház művésznőjének fellépésével.

Szerna, febr. 19.
Magdolna. Rákosi Jenő színműve. Ennek a borzalmas, rémes tragédiának, amely minden részletében az ember legeslegszörnyebb sorsát mutatja be, valóban szép előadását élveztük tegnap. Fái Szerena, a Nemzeti Színház művésznője játszotta a címszerepet. Nem mondjuk, hogy tulajdonképpen elragadó bennünket a művésznő. Ugy vettük észre, mintha kedvetlen lett volna — sőt! — s ezt a tegnapi előadásra is mondhatnánk: mintha Holczi az ő helyében nagyobb erővel s nagyobb ambícióval játszotta volna ezt a tövighegyig szenvedélyekben mozgó érdekes alakítást. Egy-két jelenete pompásan kidolgozott volt, különösen: a züllöttség lejtőjén, de az elején mintha nem érezte volna magát elemében a művésznő. Kovácsot a legteljesebb mértékben dicsérjük szép előadásáért. Igazán pompásan érvényesítette erős színészi kvalitásait. Szintgy mindvégig kitűnő volt Déri a huszár szerepében. Bátor teljes megelégedésre játszott, a Csöppség pedig, mint mindig, most is a szívekben foglalt helyet.

Üzlet-áthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a helybeli piacón, Nádor-utca 7. szám alatti házban

WEISZ LÁSZLÓ

bejegyzett cég alatt fennálló jóhírű cipő-üzletet a hozzátartozó műhellyel és árukészlettel együtt vétel útnán megszereztem és a mai naptól fogja

WEISZ LÁSZLÓ UTÓDA

bej. cég alatt saját számlámra folytatom.

Az üzletet személyes vezetésem alatt, raktárom megnagyobbítása által jelentékenyen bővíteni van szándékomban. Tőlem telhetőleg rajta leszek, hogy az elődöm iránt széleskörben tanúsított bizalmat a megrendelések pontos végrehajtásával a magam részére is kiderítem. — Magamat a n. é. kö-zönség figyelmébe ajánlva, vagyok kiváló tisztelettel

Weisz László utóda POLLAK REZSŐ.

MEGHÍVÓ.

A SZÉKESFEHÉRVÁRI KERESZTÉNY FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET

f. ó. márc. 1-én délelőtt 10 órakor a belvárosi Kath. Kőr helyiségében tartja

Rendes évi közgyűlését,

melyre a szövetség tagjait tisztelettel meghívja az Igazgatóság.

A közgyűlés tárgyai:

1. A zárszámadások, az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentéseinek tárgyalása, s a tiszta jövedelem felett való határozat.
2. Elnökválasztás.
3. Három rendes és két pót-felügyelő bizottsági tag választása.
4. Esetleges indítványok (ha legalább három nappal a közgyűlés megtartása előtt beadatnak. Alapszabályok 29. §.)
5. Két tag kiküldése a közgyűlési jegyző-könyv hitelesítésére.

A Székesfehérvári Keresztény Fogyasztási Szövetkezet mérleg-számlája

1907. január 1-től — 1907. december 31-ig.

VAGYON	K.	f.	TEHER	K.	f.
Készpénz	474	86	803 drb. üzletrész á 10 kor.	8030	—
Árukészlet	15182	60	Áruhitelezők	9110	34
Adósok	6753	19	Tartalékalap	4698	89
Felszerelés	1267	57	Egyenleg mint nyereség	1545	63
40% leírás	507	02			
Alakulási költség	44	81			
100% leírás	44	81			
Egy központi szövetk. részjegy	100	—			
Egy havi házbér	131	66			
	23382	86		23382	86

Veszteség-nyereség-számla.

KIADÁS	K.	f.	BEVÉTEL	K.	f.
Házbér	1580	—	Áruknál nyers-bevétel	15053	78
Személyzet fizetése	6183	55			
Szállítási költség	2877	52			
Üzleti-költség	938	71			
Adó	623	04			
Tőzsde és italmérséi adó	273	33			
Fogyasztási pótdó	482	17			
Felszerelés 40%	507	02			
Alakulás 100%	44	81			
Egyenleg mint nyereség	1545	63			
	15053	78		15053	78

1906. december 31-én volt 472 tag 814 üzletrésszel, 1907. évben belépett 4 tag 15 üzletrésszel, kilépett 21 tag 26 üzletrésszel, 1907. december 31-én van 455 tag 803 üzletrésszel.

Székesfehérvár, 1907. december 31-én.

Kósa Ferenc s. k.,
Igazgató.

Streit Ferenc s. k.,
Elnök.

Ifj. Lits Ferenc s. k.,
Igazgató.

Pangl Lipót s. k.,
Igazgató.

Ezen mérleg veszteség és nyereség-számla a felügyelő bizottsági tagok által megvizsgáltván, rendben és a kereskedelmi törvényekkel megegyezőnek találtatott.

Székesfehérvárott, 1908. február hó 15-én.

Schmölitz József s. k.,
a felügyelő bizottság jegyzője.

Dr. Szabady József s. k.,
felügyelő bizottsági tag.

Dr. Klauz György s. k.,
felügyelő bizottsági elnök.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.